

Wanhan ajan hevostaidon jäljillä

Kaikkihan me tiedämme, että nykyihmiset ovat vieraantuneet luonnosta eivätkä ymmärrä eläimiä. Hevosia otetaan heppoisin perustein, ja niitä liikutetaan, syötetään, koulutetaan ja kohdellaan väärin. Ennen vanhaan sentään tilanne oli toinen! Ennen vanhaanhan joka talossa oli hevonen. Ihmisillä oli Maalaisjärkeä. Ihmiset oppivat eläintenpitoa lapsesta asti ja osasivat näin käsitellä ja hoitaa hevosia luonnostaan. Oli ainainen kesä, aurinko paistoi ja heinä nousi seipäille kuin itsestään.

Tai no, toisaalta ennen vanhaan hevoset saatiin kengittää kahdesti vuodessa – kesäkenkään ja talvikenkään. Ei siinä kaviokulmia ja jänteitä varmaankaan paljon mietitty. Taudit olivat rajuja, ja eläinlääkintä lapsenkengissä. Jos hevosen nieluun tuli eräs senaikainen ongelma, jonkinlainen paise tai vastaava, omistaja kuulemma hoiti sen omalla puukollaan.

Moni tietysti hoiti hevoset parhaansa mukaan, koska ne olivat arvokkaita eläimiä, monelle kuin perheenjäseniä. Mutta kun ihmisten ruoasta oli välillä pula, heinäanalyysi, sisäruokintakauden vitamiinilisä tai pitkä tarha-aika eivät takuulla olleet agendan kärjessä. Metsätöissä hevoset toki viettivät yönsäkin taivasalla, mutta moni kesti vain yhden paukkupakkastalven.

Ja pakko on myös muistuttaa, ettei se hevosrakkauskään automaattisesti kuulunut kaikille. Eläinsuojeluyhdistys syntyi vuonna 1901 kaltoin kohdeltujen ajohevosien avuksi. Vanhojen hevosmiesten suusta olen itsekin kuullut hevosta kunnioittavaa puhetta mutta joskus myös uhoa, jossa aisoissa niskuroiva, jo valmiiksi pahansuiseksi piesty ajokki laitettiin ruotuun kättä pidemmällä.

Työhevosien aika ei ole aikakausi, jota ainakaan minä en kaipaa takaisin. Ihmettelenkin puhetta "vanhoista hyvistä ajoista". Vai kaivaanko tällä puheella hieman myöhempää aikaa, kultaisia 1970- ja

1980-lukua? Tällöinhän oma ratsu oli harvinaisuus ja hevosihmisten joukko suppeampi. Oliko harvemmillä keskittynyt hevostaito täydellisempää? Hieman tekee mieli epäillä. Puhkuri vaani tuon ajan hevosia runsaammin kuin nykyisin. Ratsastuksenopetus oli ainakin omien kokemusteni perusteella jotenkin mekaanista – vedä tästä, purista tuosta. Surettua vieläkin, miten niin kovin monella opetushevosella oli valkoiset lyöttymäjäljet selässä.

Mutta kuulemma jopa ratsastuskoulujen oppilaat ovat nyt erilaisia kuin ennen – arkoja ja epäurheilullisia. Mietin vain hieman tämänkin väitteen todenperäisyyttä. Osa meistä harrastajista oli jo 1980-luvulla rohkeampia ja liikunnallisempia – ja osa jotakin aivan muuta. Ainakin omalla alkeiskursillani 1985 muutama otti poneihin ensikontaktia puhtaan pelon vallassa, ja ryhmissä ratsasti paljon myös muita kuin timmikroppaisia atleetteja.

Puhe "vanhoista hyvistä ajoista" onkin ennen kaikkea nostalgista. On väitetty, että nostalgia liittyy vahvasti juuri elämiseen meidän ajassamme. On väitetty, että se ilmentää tradition ja yhteisöllisyyden murenemistä – tosin tämä väite tuntuu itsessään nostalgiselta. Niin tai näin, nostalgiaassa me kaipaamme aikaan, jolloin kaikki oli paremmin. Kaipaamme ihanaan paikkaan, jonka olemme menettäneet – hevosihmisten tapauksessa siis maailmaan, jossa kaikki osasivat käsitellä, ratsastaa ja hoitaa hevosia taitavasti ja luontevasti.

Nostalgian juju on kuitenkin se, että se on kaipuuta asioihin, joita tosiasiallisesti ei ole koskaan ollut olemassa. Nostalgia lohduttaa, kun tulevaisuus on arvaamaton. Se ei kuitenkaan saisi estää meitä elämästä hevosen lailla ja tarttumasta asioihin tässä ja nyt.

MARIANNE ROIVAS

★ uutisia

★ tuoreita kilpailutuloksia

★ käyttäjien oma kuvagalleria

★ vilkas keskustelupalsta

★ myynti-ilmoituksia

★ laaja linkkilista

www.ratsastus.net